

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

září 2024

PÁNI, DÁMY, PLESOVÁ SEZÓNA ZAČÍNÁ

V předvečer plesové sezóny, která dříve začínala již v září a trvala do konce dubna, bude ve čtvrtek 26. září od 16.00 hodin na Balbínově náměstí slavnostně zpřístupněna výstava Páni, dámy, plesová sezóna začíná. Plesy byly nedílnou součástí měšťanské společnosti již od poloviny

Plesová sezóna v Jindřichově Hradci

19. století a řídily se přísnými pravidly a etiketou. První český bál se v Jindřichově Hradci uskutečnil podle pražské módy v roce 1846 a zorganizoval ho Josef Jiří Procházka zvaný Devítský. Ples se uskutečnil za účasti osmi stovek nadšených návštěvníků v sále na Střelnici, která byla osvětlena desítkami lamp a stovkami svíček. První český ples vybízel k podpoře českého jazyka a upomínkový tisk „Pomněnka na společný bál dámám“ obsahovala poučení, že mají mluvit více česky. Od té doby se plesy ve městě a v okolí stávaly stále oblíbenějšími, jejich množství postupně narůstalo a oblíbenost přetrvávala až dodnes, i když se v průběhu staletí částečně proměňovaly především v oblasti hudebních žánrů, etikety a plesové módy. Ta reflektovala významná historická období a nejstarší plesové šaty vykazovaly znaky rozpustilého rozevlátého empíru a poté oblíbeného, ale umraveného biedermeieru. Návštěvníci se budou moci na výstavě pokochat nejenom proměnou plesové módy ale i množstvím historických artefaktů spojených s plesy v našem regionu. Vedle zajímavých dobových fotografií, plakátů, pozvánek a dalších dokumentů budou k vidění především plesové šaty a jejich doplňky jako jsou vějíře, šperky, kabelky nebo střevíčky. K dalším plesovým nezbytnostem patří taneční pořádky, které se rozšířily v šedesátých letech 19. století jako zdobené knížečky z různých materiálů. V pořádkách byly předtištěné jednotlivé tance. Pánové se do pořádku napsali k příslušnému tanci a slečna si chodila vybírat. Vše zajímavého o plesech se můžete dozvědět na výstavě od 27. září 2024 až do 6. ledna 2025. Těšíme se na Vás.

Společenský sál Střelnice v Jindřichově Hradci

Alexandra Zvonařová

EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

S novým školním rokem přichází i nová muzejní pedagožka. Tímto článkem mi dovoluete představit jak sebe, tak edukační programy pro letošní školní rok. Již z předchozích let jsou muzejní programy skvěle nastavené, ale přesto věřím, že mohou vnést ještě trochu čerstvého tvůrčího ovzduší. Co byste rádi v našem muzeu zažili? Potřebujete doplnit výuku z hodin dějepisu, občanské, výtvarné nebo hudební výchovy? Již vás nebaví stále učit ve stejných prostorách? Věříme, že to nebaví ani žáky. Vaše podněty budu přijímat jako výzvy, nabídku programů se budu snažit rozšiřovat dle aktuálních témat, výstav, výročí a nadále zde budu fungovat naše zajaté, oblíbené programy. Ráda budu s Vámi výtvarně tvořit, tisknout, péct, společně se vzdělávat... Kreativní dílničky bychom v blízké budoucnosti rádi rozjeli i o víkendech pro širokou veřejnost, která nerada vysedává doma.

V říjnu proběhne Týden knihoven 2024 s podtitulem *Staň se badatelem*. V letošním roce bude věnován populárnímu skladateli Bedřichu Smetanovi a období, kdy pobýval v Jindřichově Hradci. Program bude probíhat v návaznosti na minivýstavu v konferenčním sále muzea. Hravou formou se seznámíte s osobností skladatele, s muzejní knihovnou, zaslechnete úryvky nejslavnějších skladeb, anebo si společně vyzkoušíte Váš hudební sluch.

Letem světem muzeem bude nový program navržený jako úvodní seznámení s jezuitským seminářem, který nabízí mnoho různorodých expozic. V případě zájmu o hlubší poznání konkrétní expozice, lze domluvit krátkou prohlídku vedenou příslušným kurátorem. Na závěr program odlehčíme tvůrčí aktivitou, kde si předem vyberete mezi tisknutím z originálních štičků Landfrasovy tiskárny, nejvýznamnější mimopražské tiskárny 19.

století, anebo se stanete výtvarníkem při tvoření koláže, inspirované tvorbou Vladimíra Holuba, umělce, básníka a posledního dadaisty v Čechách. Program bude doplněn pracovním listem a řadou stálých edukačních úkolů v expozicích.

Nejvíce navštěvovaným a mezi žáky oblíbeným programem se stal bezpochyby edukační program *Život v době lucemburské - střední Evropa předhusitská*. Součástí programu je nejen poutavá prezentace, pracovní listy, práce s interaktivní tabulí, ale rovněž archeologický muzejní kufřík, se zajímavými předměty charakterizujícími období vlády posledních Lucemburků. Všechny předměty si budete moci reálně vyzkoušet a osahat.

Dále je možnost navštívit jednu z nejhodnotnějších gotických stavebních památek jižních Čech - kostel sv. Jana Křtitele a seznámit se tak s obdobím gotiky, nadále probíhá i interaktivní edukační program *J. A. Komenský ve sbírkách muzea*. Součástí programu je prohlídka muzejní knihovny a unikátních původních tisků J. A. Komenského ze sbírek našeho muzea. Žáci a studenti si navíc mohou vyzkoušet dobové psací pomůcky.

Na všechny programy je nutné se předem objednat mailem na svobodova@mjh.cz nebo telefonicky na číslech 725 320 753, 384 363 661.

Helena Svobodová

POKLADY MUZEA JINDŘICHOHRADSKA

Grafiky a kresby

Tento sbírkový fond s celkovým počtem přes 3000 inventárních čísel zahrnuje převážně tisky, grafické listy a kresby, které vznikly v období baroka a v 19. a 20. století. Ovšem vyskytují se v něm i díla současných grafiků, vzniklá ve 21. století. Ve fondu se nacházejí cykly grafických listů vytvořených různými technikami, zastoupeny jsou nejen mědirytiny, ocelorytina a litografie, ale také třeba dřevoryty, linoryty, lepty a akvatinty. Fond obsahuje kromě děl řady uměleckých osobností spjatých s regionem – například Viléma Kostky, Oty Matouška, Richarda Laudy, Františka Prchlíka a Vitovského nebo Alexe J. Jelínka, také díla významných českých, potažmo československých malířů a grafiků. Jedná se hlavně o cyklus rozměrných návrhů pro textilní dílny Marie Teinitzerové. Mezi umělce, se kterými spolupracovala, patřili František

Kysela, Cyril Bouda, Karel Svolinský, Milada Marešová nebo Karel Putz. Do fondu byl zapsán i soubor vedut různých evropských či českých a moravských měst a hradů, významný a ucelený je ovšem soubor vedut Jindřichova Hradce, který vznikl pod rukama předních českých grafiků během 19. století a počátkem 20. století. Ve fondu skončila i pozůstalost po akademickém malíři Františku Smnadovi či Hanuši Gantnerovi, básníku a karikaturistovi Bedřichu Albrechtovi, po malíři ostrořealeckých terčů Karlu Novákovi nebo po nedávno zesnulém malíři Antonínu Málkovi. K nejrozsáhlejším přírůstkům lze bezpochyby počítat akvizici expresivně laděného díla se sociální tematikou německo-české malířky a grafičky Tiny Bauer-Pezellen, jež v součtu čítá téměř čtyři sta kreseb, grafik, ilustrací dětských knih či různých kresebných skic. Celý tento soubor prošel několikaletým náročným restaurováním, aby nakonec mohl být souborně prezentován na malířčině výstavě, která se pod názvem Tina Bauer-Pezellen – Zapomenuté poklady uskutečnila v roce 2019.

Součástí fondu Grafika a kresba se stala i část umělecké pozůstalosti po textilní výtvarnici Marii Hoppe-Teinitzerové. Kromě zmiňovaných návrhů tapisérií vytvořených předními českými či česko-slovenskými umělci (například Františkem Kyselou, ukázka vpravo), se jedná hlavně o návrhy k různým druhům textilií, koberec, polštářů a jiným předmětům určeným do bytového interiéru. V několika případech jsou návrhy uloženy v původních Marií Teinitzerovou vyrobených deskách. Takto dochované předměty jsou neustálým a nevyčerpatelným zdrojem inspirace nejen pro muzejní pracovníky, ale také pro badatele z řad široké či odborné veřejnosti.

Marii Teinitzerové je navíc věnován samostatný muzejní fond, který se chystáme přiblížit v některém z dalších pokračování našeho seriálu.

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři jsou v září otevřeny denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 hodin a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena o víkendech a svátcích od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele a výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Spolek přátel starého Jindřichova Hradce a Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zvou na schůzi spolku spojenou s přednáškou Mgr. Lenky Dvořákové **JINDŘICHŮV HRADEC PŘED STO LETY/ROK 1924**. Tradiční přednáška o životě v našem městě před jedním stoletím v podání historičky Muzea Jindřichohradecka se uskuteční v pondělí **9. září 2024 v 18.00 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Pokladna spolku přátel starého Jindřichova Hradce bude otevřena od 17.00 hodin.

V úterý 24. září jste srdečně zváni přednášku PhDr. Arnošta Vašíčka **STRÁŽCI TAJEMSTVÍ**. Přednáška začne v 18.00 hodin v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici. Vzhledem k omezené kapacitě sálu bude v předprodeji pouze 100 vstupenek. Vstupné je bude možné zakoupit online na www.mjh.cz nebo na pokladně muzea ve Štítného ulici. Cena vstupenky je 100 Kč.

Slavnostní vernisáž k zahájení výstavy PÁNÍ, DÁMY, PLESOVÁ SEZÓNA ZAČÍNÁ, proběhne ve čtvrtek **26. září od 16.00 hodin** v jezuitském semináři na Balbínově náměstí. Návštěvníci se budou moci pokochat proměnou plesové módy a rozsáhlou sbírkou historických artefaktů spojených s plesy v našem regionu. Výstava potrvá **od 27. září 2024 do 6. ledna 2025**.

Muzeum Jindřichohradecka se zapojilo do akce **DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ 2024** a zpřístupní návštěvníkům své objekty **zdarma** v následujících termínech: městská věž – sobota 7. září 2024 v časech 9.00–12.00 a 13.00–16.00 hodin, minoritský klášter a kostel sv. Jana Křtitele ve Štítného ul. 124/I – neděle 8. září 2024 v časech 14.00–16.00 hodin, expozice muzea v jezuitském semináři na Balbínově nám. 19/I – sobota 14. září 2024 v časech 15.00–17.00 hodin.

Srdečně Vás zveme na probíhající výstavu jindřichohradecké rodačky a výtvarnice Zdeňky Skořepové nazvanou STÁLE MALUJÍCÍ ZDEŇKA SKOŘEPOVÁ. Výstava představuje průřez celou dosavadní uměleckou tvorbou autorky. Umělecká díla jsou instalována v křížové chodbě bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici a bude možné je vidět **do 31. října 2024**.

Zveme Vás do výstavní síně „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí 19/I, kde je umístěna výstava ANTONÍN MÁLEK FOREVER. Výstava potrvá **do 22. září 2024**. Do konferenčního sálu Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici jste zváni na probíhající výstavu **NEŽÁ-RECKÉ PŘEDMĚSTÍ**, kterou můžete navštívit do 6. ledna 2025 v běžné otevírací době. V konferenčním sále je též umístěna minivýstava **BEDŘICH SMETANA A JINDŘICHŮV HRADEC**, která bude přístupná **do 13. října 2024** v běžné otevírací době.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXXIII. 9/2024

Odpovědný redaktor: Ing. Martina Machartová

Registrační značka: MK ČR 11673

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz